

WFO 19/2024

Poznań, 31 stycznia 2024 r.

Szanowny Pan Minister

Dariusz Wiczorek

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze,

zwracamy się do Pana Ministra w związku z ogłoszonym 5 stycznia 2024 roku komunikatem w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Na mocy tego dokumentu uchylony został wykaz czasopism, który wszedł w życie 17 lipca 2023 roku. Podzielamy przesłanki, które stały za obecną decyzją Pana Ministra, a które wskazywały na brak obiektywnych kryteriów stojących za konkretnymi ocenami i podwyżką punktacji całego szeregu czasopism.

Jednocześnie wyrażamy zaniepokojenie faktem, iż zmiana dotknęła wiele cenionych czasopism ogłaszających literaturoznawcze, językoznawcze i polonistyczne prace naukowe. Dołączamy tym samym do apelu Komitetu Nauk o Literaturze PAN skierowanego 10 stycznia bieżącego roku do Komisji Ewaluacji Nauki oraz do stanowiska Komitetu Językoznawstwa PAN z 24 stycznia tegoż roku.

Na mocy komunikatu z 5 stycznia zredukowano punktację ośmiu czasopism literaturoznawczych, językoznawczych i polonistycznych wydawanych na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, są to: „Bohemistyka”, „Forum Poetyki”, „Images”, „Polonistyka. Innowacje”, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza”, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka”, „Poznańskie Studia Sławistyczne”, „Przestrzenie Teorii”. Podkreślić należy, że osiem z dwunastu czasopism redagowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych wydziału i finansowanych ze środków naszej jednostki traci status, na który ciężko pracowały – w zależności od konkretnego tytułu – od kilku do kilkudziesięciu lat. Redakcje wspomnianych periodyków wykazały w minionym roku – w sposób przewidziany odpowiednimi ministerialnymi procedurami – że zasługują na wyższą punktację

z uwagi na ich ewidentne osiągnięcia naukowe i zachowanie najwyższych standardów recenzyjnych, publikacyjnych i organizacyjnych. Owe osiągnięcia i standardy znalazły swoje potwierdzenie w stałym wzroście widzialności naszych czasopism w międzynarodowych i krajowych bazach danych czasopism SCOPUS, ERIH PLUS, DOAJ, CEJSH, CEEOL i innych. Pragniemy z mocą podkreślić, że podniesienie punktacji ośmiu naszych czasopism w wykazie z 17 lipca 2023 roku było efektem ich rozwoju i znacznie zwiększonego prestiżu naukowego.

Zgodnie z zapowiedziami zarówno Pana Ministra, jak i Komisji Ewaluacji Nauki, czekamy obecnie na nowy wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji. Wnioskujemy o taką ewaluację czasopism językoznawczych, literaturoznawczych i polonistycznych – w tym także czasopism z naszego Wydziału – która czyniłaby zadość ich wysokiemu poziomowi naukowemu i dochowywanej przez nie pełnej profesjonalizacji procesu publikacyjnego. Jesteśmy przekonani, że tylko w ten sposób dowartościowane zostaną badania polskich badaczek i badaczy reprezentujących wymienione dyscypliny, a zarazem doceniony zostanie ich wkład w upowszechnianie i pielęgnowanie polskiego oraz europejskiego dziedzictwa i tożsamości kulturowej.

Przyłączamy się do głosu tych środowisk naukowych, które zauważają konieczność skorygowania dotychczasowej relacji między punktacją artykułów naukowych i monografii. Wnioskując o docenienie wartości zasłużonych czasopism naukowych mamy bowiem świadomość, że punktacja monografii naukowych, których przygotowanie wymaga nieraz wielu lat pracy, musi być zdecydowanie wyższa. Jest to sprawa o tyle zasadnicza, że w większości dyscyplin humanistycznych to monografia pozostaje podstawową formą opracowywania i publikowania wyników badań, a także istotnym elementem procedur awansu naukowego.

Chcemy także zwrócić uwagę Pana Ministra na pilną potrzebę kontynuacji ministerialnego programu pod nazwą „Rozwój Czasopism Naukowych”. W sytuacji, gdy koszt publikacji periodyków spoczywa na wydziałach uczelni wyższych, ich skromne możliwości finansowe z wielką trudnością umożliwiają zabezpieczenie jedynie podstawowych potrzeb czasopism naukowych. Jako wydziałowi zależy nam na stałym rozwoju naukowym i organizacyjnym naszych periodyków. Poprzednie edycje programu

pozwołyły na wyraźne podniesienie poziomu naukowego oraz stopnia umiędzynarodowienia czasopism Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM. Dlatego apelujemy o ogłoszenie kolejnych edycji wspomnianego programu, dzięki czemu badania polskich uczonych będą mogły dalej poszerzać swój zasięg za sprawą czasopism naukowych coraz lepiej indeksowanych w międzynarodowych i krajowych bazach danych.

Na koniec chcemy zauważyć, że jednostki naukowe prowadzące badania w dyscyplinach literaturoznawstwo, językoznawstwo i polonistyka zostały szczególnie spauperyzowane w ostatnich latach z powodu wprowadzenia dla tych dyscyplin najniższego możliwego wskaźnika kosztochłonności zarówno w odniesieniu do kosztów prowadzenia studiów, jak i kosztów badań, które wyceniono w obydwu przypadkach na 1.0. Już samo podniesienie współczynnika kosztochłonności dla tych dyscyplin na poziom 1.5 spowodowałoby zdecydowaną poprawę kondycji finansowej jednostek takich jak Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, w tym podniosłoby ich zdolność finansowania czasopism naukowych.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że kwestia punktacji naszych czasopism to tylko część dużo większego kompleksu spraw, które wymagają szerokiej środowiskowej dyskusji w dialogu z władzami ministerialnymi. Deklarujemy gotowość do udziału w tego rodzaju namyśle nad systemowymi zmianami w polskiej nauce i szkolnictwie wyższym.

Treść niniejszego pisma była przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Rady Dziekańskiej Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej w dniu 31 stycznia br. i uzyskała jednogłośnie akceptację wszystkich członków Rady.

DZIEKAN
Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej

prof. dr hab. Tomasz Mizerkiewicz